

"Tvegala bi celo napotek študentom dramaturgije, da si tole ogledajo pod rubriko 'obvezno čtivo'."

Ko smo stali in bili gledališče

While We Were Holding It Together

ANJA GOLOB

Po moje predstavlja pričujoče gostovanje vrhunec programa letošnjega festivala Mladi levi, zato sem ga "šparala" za konec. Dalo bi se sicer debatirati o programski heterogenosti, *While We Were Holding It Together* hrvaške gostje s stalnim naslovom na Nizozemskem pa, nasprotno, ponuja (poleg že obravnavane Sonje) izrazito izčiščen, premišljen odrski koncept, ki se poleg vsega ukvarja še s stvarjo samo, z gledališčem, skratka. Gotovo je mogoče imeti osebne pomisleke o konceptualnostih tovrstnega tipa, toda priznati je vseeno treba, da vsebuje reč tako metodo kot presežek, osebno pa bi tvegala celo napotek študentom dramaturgije, da si tole ogledajo pod rubriko "obvezno čtivo".

Ivana Mueller napravi sledeče: odrsko situacijo sleče in razstavi na prafaktorje. Kar ostane, je slika, tableau vivant, v bistvu, do konca statična, in to dobesedno: pet nastopajočih stoji v istih, nepremičnih pozah dobro uro, koliko traja to v naslovu duhovito omenjeno "skupno stanje". Takoj postane jasno, da predstava izhaja iz improvizacij in so poze natančno izbrane, da lahko vsaka od njih ponazarja množstvo različnih situacij, ki se nato skozi besedilo, ki ga nastopajoči govorijo posamič, drug za drugim, a tako, da mestoma komentirajo predhodnika, kdaj izstopajo in komentirajo sebe, večinoma pa opisujejo imaginarne situacije (kar je ena od temeljnih utemeljitvenih točk

gledališča nasploh, z besedo pričarati okolje, dogodek, stanje), razrastejo in razplastijo - dogaja pa se še vedno "nič", pet ljudi stoji, drži vsak svojo pozo, in občasno govori.

Eden od dobrih trikov pri ocenjevanju odrskega dogodka je raziskava trenutka, ko se neha ekspozicija. Doklej je gledalec namreč "omrežen" z novim, neznanim, na mestu, ko se nanj navadi, pa premnoge predstave usahnejo in se zadovoljijo zgolj z lastnim potekom. Ivana Mueller ravna ravno nasprotno na ta trenutek je popolnoma pripravljena, z natančnim doziranjem posameznih gledaliških sredstev omogoči dramaturgiji, da se rodi tako rekoč sama iz sebe. V tej aplikaciji sredstev (zatemnitev, ki postanejo takoj enakovredne svetlim delom, premeščanj nosilcev poz, zgolj glasov in praznega odra na koncu ipd.) je neizprosno dosledna in natančno zato maksimalno učinkujejo. Res se v tej predstavi tehtnica strumno nagne na stran forme, vsebina pa ostaja v ozadju, toda mar ni kdaj dovolj prijetno tudi sesti in si reči: "Je šel mar pravkar Handke tod mimo?" *While We Were Holding It Together* namreč po svoji ideji tu in tam spomni na *Uro*, ko nismo ničesar vedeli drug o drugem - princip obraten, vse ostalo so nianse.

Če izpeljemo; sijajna predstava, ki se pogumno poda in medias res, da bi prikazala, česa je sposobno gledališče kot medij, zakaj je daleč od tega, da bi bilo mrtvo, predvsem pa, kaj utegne iz namerno skrajno osnovne situacije, ki ji je vzeto vse razen najnujnejšega, napraviti res dobra dramaturgija.